

gospodarske, obrtniške in narodne

Izhajajo vsako sredo po celi poli. Veljajo v tiskarnicijemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 80 kr., za četrť leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrť leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

☞ V Ljubljani v sredo 24. novembra 1869. ☞

Gospodarske stvari.

Načrt nove deželne gozdarske šole v Šneperku.

1. oktobra t. l. se je začela v Šneperku nova deželna gozdarska šola, ki se je po sklepu slavnega deželnega zbora kranjskega osnovala.

Ona ima namen mladenče ne le teoretično v gozdarstvu podučevati, temuč tudi djansko (praktično) jih tako uriti, da bodo pripravi za samostojno gospodarstvo manjših, zlasti kmetijskih in občinskih gozdov. Ker bi utegnili zanimati občinstvo naprava tej učilnici, podamo tu glavne črtice tej osnovi.

I. Svitli knez G. Schönburg-Waldenburg je pripustil deželnemu odboru za učilnico in za stanovanja učencev na svoji grajščini Šneperski na Notranjskem hišo prec pri gozdarskem uradu. Kot šolski gozd bode streglo šnepersko lesovje, ki spada k gozdom šneperske grajščine. Za odrejo rastlin se bodo napravile v šolskem gozdu in blizo šolske hiše posetve in drevesnice.

Gozdarska šola je zdaj pod vodstvom gospod J. V. Bodenstain-ovim, višim logarjem kneza Schönburga, ki je tudi prvi učitelj tej šoli, njega podpira v nauku gospod J. Furlan kot podučitelj. Više vodstvo oskrbuje deželni odbor kranjski, kateri tudi sposobnim 8 mladenčem podeljuje štipendije. — Sprejeti v šolo se morajo le oni mladenči, ki so najmanje že 15 let stari, trdnega zdravja, močni in lepega obnašanja, in ki se morejo izkazati z dobrimi spričali saj dovršenih ljudskih šol. — Ako deželni odbor spozna za potrebno, imajo se mladenči za sprejem v gozdarsko šolo poprej predskušnji podvreči.

II. Gozdarska šola traja dve leti, toraj se jemljó va-njo novi učenci le po preteku tega časa. — Dveletni šolski tečaj je razdeljen v 4 poletja, to je, v dve zimski (od 1. oktobra do 15. marca) in v dve poletenski (od 15. marca do konca avgusta).

Nauki gozdarske šole v Šneperku so sledeči:

- gozdarsko računstvo in prvi poduk v zemljerstvu;
- gozdarsko rastlinoznanstvo gozdnega drevja in grmovja kranjske dežele;
- znanstvo najimenitnejih gozdu škodljivih in koristnih živali, in naravoslovje lovskih živali;
- lesoreja;
- raba gozda, to je nauk, kako se ima z gozdnim lesom ravnati;
- obris lovskega nauka, kako se ima divjačina gojiti in rabiti;
- varstvo gozda zoper škodo po ljudéh in po podnebnih neizgodah;
- vaje v risanji;
- vaje v spisih.

Konec vsacega poletja se ima vsak gojenec iz predlaganih predmetov izprašati ter zadobi poleg vspeha spraševanja šolsko spričalo. — Kdor polletno skušnjo iz večine predmetov ne naredi dobro, zgubi štipendijo. Šolske zapisne bukvice ima vsak učenec pri polletnem spraševanju pokazati.

III. Slavni deželni zbor je ustanovil za to šolo 8 štipendij, ki se plačujejo za stanovanje, kurjavo, svečavo, za podučevanje in za živež 8 ubožnih učencev. — Mladenči, ki se jemljejo za plačilo v to šolo, imajo za stanovanje in živež primerno odškodnino in vsacega pol leta 15 gold. šolnine plačevati. — Vsakemu deželanu je dopuščeno, da more eno ali več štipendij za učence te šole založiti. — Cela ustanova ali štipendija znaša 200 goldinarjev, pol ustanove 100 gold. in četrť ustanove 50 gold. na leto. Tako ustanovo pa je treba najmanj za 4 leta zagotoviti. Založniki cele štipendije, ali njene polovice ali nje četrťtega dela imajo pravico, enega učenca za sprejem v to šolo nasvetovati.

IV. Vsak učenec se ima po svojem prihodu predpisano priprosto obleko za nedelje in delavne dni oskrbeti, namreč: eno delavno suktnjo za vsak dan, in suktnjo, hlače in čepico z zelenim obrobkom za nedelje in praznike. Tudi ima vsak odgojenec seboj prinesiti: 3 spodnje hlače, 3 zavratnice, 4 srajce (robače), 4 pare nogovic, 3 robce (žepne rute), 3 brisalnice (brisače), 2 para škorenj iz juhtnine (1 par mora biti čez kolena), in 1 par škorenj iz teletine. Vsak gojenec si sme omisliti puško z njeno robno pripravo vred, lovski meč in lovsko torbo. Te reči pa shranujejo učitelji.

Stroške za bolne učence imajo njih stariši poplačati, in le z majhino boleznijo more učenec v šolski hiši na stanovanju ostati, sicer ga pa morajo ali stariši k sebi vzeti, ali pa morajo v bolnišnico priti.

Vsi učenci imajo ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri božji službi biti in vsak se ima na tanko po prepisih hišnega reda ravnati, ter bi moral drugače to učilnico zapustiti.

Najpotrebnejši učni pripomočki, zbirke v poduk v gozdarskih vednostih, modeli in gozdarska orodja so se napravili na deželne stroške; vendar je želeti, da bi se le-ti učni pripomočki narastli in pomnožili po dobrovoljnih doneskih domoljubov. Deželni odbor prejema take darove s hvaležnostjo.

Nekaj o živinoreji.

Na posestvu, kjer je polja več od 2, 3 oralov, je živina potrebna. Na sebestvih do 2 oralov polja se dá z rokami vse delo opraviti.

Živina za delo pa so ali voli (tudi krave), ali pa konji.

Kaj je boljše imeti za delo, vole ali konje?